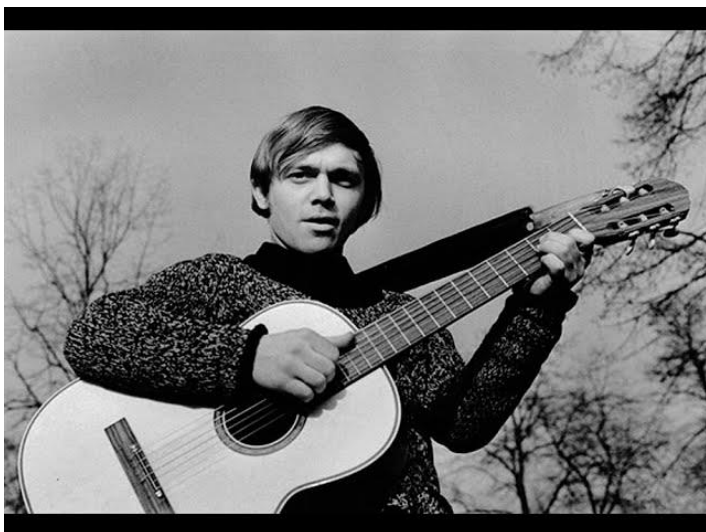

Karel Kryl (12. 4. 1944 Kroměříž – 3. 3. 1994 Mnichov)

Český písničkář, básník a rozhlasový publicista; nejvýznamnější osobnost československého protestsongu.

Karel Kryl pocházel z rodiny, v níž se po generaci dědila **knihtiskařská živnost**. Jednalo se o regionálně významnou tiskárnu specializovanou na bibliofilské tisky a její komunistické zestátnění i likvidace se pro Karla Kryla staly velmi formativními okamžiky jeho dětství.

Kryl vystudoval **Střední keramickou školu v jihočeské Bečyni** – proslulou školu, kde i navzdory politickým poměrům panovala svobodomyslnost a noblesa. Od r. 1963 působil jako **písničkář**: stalo se v době, kdy tento druh moderní hudby vítězně postupoval především auroamerickou společností z alternativních

koncertů přes menšinová rádia až do prestižních nahrávacích studií. Český pojem *písničkář* označuje umělce, který je sám skladatelem, textařem i interpretem (zpěv + nástrojově jednoduchý doprovod: kytara, foukací harmonika).

Tvorba **amerických písničkářů** je řazena do žánru **folk** – se silnou inspirací britskou ostrovní a westernovou i bluesovou hudbou; předními tvůrci byli či jsou: **Bob Dylan** (* 1941; NC 2016), **Joan Baezová** (*1941), **Woodie Guthrie** (1912 – 1967), **Joni Mitchellová** (*1943) aj.

Kryl se ovšem od anglosaského folku liší v několika ohledech: jeho texty jsou silně inspirovány českou i evropskou poezií zhruba první poloviny 20. století, od umění konce století (dokonce prokletí básníci), přes poetismus a surrealismus až k rebelům 50. let (český předčasně zemřelý básník **Václav Hrabě**, 1940 – 1965, ale i **Jiří Suchý**, *1931, a **Jiří Šlitr**, 1924 – 1969) z **autorského divadla Semafor**).

Kryl patřil k nejmladším veřejně známým příslušníkům **mladé generace v 60. letech**, navzdory své malé postavě vynikal charismatickým projevem opřeným o empatii, umění naslouchat a o melodický hlas, schopný ovšem i ostrých, ironických vyjádření. Krylova píseň *Bratříčku, zavírej vrátku* se spolu s Modlitbou poovně zpěvačky Marty Kubišové stala **neoficiální hymnou všelidového odporu proti sovětské okupaci** zahájené vojenskou invazí v srpnu 1968.

V r. 1969 Kryl emigroval do **Západního Německa**, dlouhá léta pracoval v **mnichovské redakci americké rozhlasové stanici Svobodná Evropa**: měl tam každou neděli po poledni téměř hodinový pořad zpěvu, mluveného slova a autorského čtení, v němž výstižně komentoval soudobé dění.

Byl dvakrát ženatý, s první manželkou Evou odešel do exilu, ale brzy nato se rozvedli. Druhá, německá manželka se jmenovala Marlene; zůstal bezdětný. Na konci r. 1989 – v době demokratické **Sametové revoluce** – se začal vracet do Československa, nadšeně vítán zejména mladými lidmi, kteří jeho písně dobře znali; zahájil **novou etapu své tvorby**, v níž se ovšem netajil s **obavami**, že nové poměry mohou také přinést odklon od demokratických ideálů. Zemřel nečekaně na srdeční selhání.

